

Informasjon til asylsøkere i Norge

Denne brosjyren er laget av Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS).

NOAS er en ikke-statlig menneskerettighetsorganisasjon som gir informasjon og juridisk bistand til asylsøkere.

Brosjyren inneholder viktig informasjon til deg som er asylsøker og som søker om beskyttelse i Norge.

Du kan lese om:

- 1 Hvem har rett til beskyttelse?
- 2 Hvem kan få opphold på humanitært grunnlag?
- 3 Hvilket land skal behandle asylsøknaden din?
- 4 Hvem behandler asylsøknaden din i Norge?
- 5 Hva skjer når du søker om beskyttelse?
- 6 Viktige råd for asylintervjuet
- 7 Plikter og rettigheter du har som asylsøker
- 8 Taushetsplikt

1. HVEM HAR RETT TIL BESKYTTELSE?

Du har rett til beskyttelse, det vil si asyl, hvis du står i fare for å bli drept, torturert eller utsatt for andre alvorlige overgrep dersom du reiser tilbake til hjemlandet ditt. Hvis myndighetene i hjemlandet ditt kan beskytte deg, eller hvis det fins trygge områder for deg i hjemlandet, vil du vanligvis ikke ha rett på beskyttelse i Norge.

Hvem som har rett til beskyttelse, følger av internasjonale avtaler som Norge er forpliktet til å følge.

2. HVEM KAN FÅ OPPHOLD PÅ HUMANITÆRT GRUNNLAG?

Hvis du ikke har krav på beskyttelse, skal myndighetene vurdere om du oppfyller vilkårene for oppholdstillatelse på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til Norge. Dette kalles opphold på humanitært grunnlag.

Du må som regel ha pass for å få en slik oppholdstillatelse. Hvis du ikke har levert inn pass til myndighetene, kan det føre til at du får avslag på søknaden eller en begrenset tillatelse som verken gir rett til permanent oppholdstillatelse eller familieinnvandring.

3. HVILKET LAND SKAL BEHANDLE ASYLSØKNADEN DIN?

Ikke alle som søker om beskyttelse i Norge, får søknaden sin behandlet her. Dublin-samarbeidet er et samarbeid mellom europeiske land som innebærer at en asylsøker kun får søknaden sin behandlet i ett av landene.

Søknaden din kan bli behandlet i et annet land i Dublin-samarbeidet hvis du i det landet:

- er registrert med fingeravtrykk
- har søkt asyl
- har visum eller oppholdstillatelse
- har nær familie

Det tar normalt to til seks måneder for norske myndigheter å undersøke og avgjøre om du skal overføres til et annet land.

Ønsker du mer informasjon, kan du få en egen brosjyre om Dublin-samarbeidet fra NOAS.

4. HVEM BEHANDLER ASYLSØKNADEN DIN I NORGE?

Utlendingsdirektoratet (UDI) er en del av den norske stat. De intervjuer deg og avgjør om du skal få opphold eller ikke. UDI vurderer alle asylsøknader nøye og behandler hver søknad individuelt.

5. HVA SKJER NÅR DU SØKER OM BESKYTTELSE?

Du registrerer deg som asylsøker hos politiet

Politiet tar bilde og fingeravtrykk av deg. De spør deg om identiteten din og om reiseruten til Norge. **UDI vil spørre deg om hvorfor du søker om beskyttelse.** Har du med deg identitetspapirer, må du levere inn disse under registreringen.

Du flytter til asylmottak

Etter registreringen blir du kjørt til et ankomstmottak. Her skal du være i noen dager før du senere flyttes til et annet transittmottak eller et vanlig mottak. Du får mer informasjon om pliktene og rettighetene dine på mottaket av de som jobber der.

Du testes for tuberkulose

I løpet av de første dagene på ankomstmottaket testes du for tuberkulose. Dette er obligatorisk for alle. Har du et alvorlig helseproblem som krever akutt behandling, bør du informere helsekontoret om det.

Du får informasjon og veiledning av NOAS

I løpet av de første dagene på ankomstmottaket får du informasjon av NOAS. NOAS er en ikke-statlig menneskerettighetsorganisasjon som arbeider for asylsøkeres rettigheter i Norge. På ankomstmottaket er NOAS' rolle å gi informasjon og veiledning til asylsøkere. Du får se en informasjonsfilm om asylprosedyren og snakke med en ansatt i NOAS. Hensikten med samtalen er å forberede deg til intervjuet med UDI. Det er viktig at du bruker samtalen til å stille alle spørsmålene du har om å søke beskyttelse. Samtalen foregår på et språk du forstår godt.

Hvis det er sannsynlig at du skal overføres til et annet europeisk land etter Dublin-regelverket, er det viktig at du forteller det slik at du får riktig informasjon.

De ansatte i NOAS har taushetsplikt.

Du blir intervjuet av UDI

Asylintervjuet er din viktigste mulighet til å forklare hvorfor du søker om beskyttelse. Asylintervjuet varer vanligvis i flere timer. Fortell konkret og detaljert om hva du har opplevd og hva du frykter hvis du må reise tilbake til hjemlandet ditt. Under intervjuet er det en tolk til stede. Tolken har taushetsplikt og er nøytral. Hvis du har problemer med å forstå det som blir sagt, må du gi beskjed til intervjueren med en gang.

På slutten av asylintervjuet underskriver du en rapport om hva som ble sagt under intervjuet. Tolken leser denne opp for deg. Ønsker du å endre noe i rapporten, må du si fra før du underskriver.

Du flytter til et ordinært mottak der du bor mens du venter på svar fra UDI

Mottaket er et gratis tilbud. Hvis du ønsker, kan du bo privat mens du venter på svar fra UDI, men da får du ikke økonomisk støtte. Hvis du flytter, må du melde fra til mottaket, som registrerer adressen. Det er viktig at adressen din blir registrert, slik at svaret fra UDI kan nå deg.

Ny informasjon

Hvis du får nye opplysninger som er viktige for asylsøknaden din etter asylintervjuet, bør du gi UDI beskjed med en gang. Forklar hvorfor du ikke har

fortalt dette tidligere. De ansatte på mottaket kan fortelle deg hvordan du gjør dette.

Du venter på svar fra UDI

UDI bruker alt fra noen uker til over ett år på å behandle asylsøknaden din. Hvis det tar lang tid, kan det være fordi UDI må undersøke om opplysningene du har gitt, er riktige. Det kan også være fordi UDI undersøker hvordan situasjonen i hjemlandet ditt er, eller fordi det er mange andre som venter på svar fra UDI.

Du får et svar fra UDI: Oppholdstillatelse eller avslag

Oppholdstillatelse

Hvis du får oppholdstillatelse, får du tilbud om å bli bosatt i en kommune. Du vil få mer informasjon av mottaket.

Avslag

Hvis du får avslag på søknaden, har du rett til å klage. Du får gratis advokat, vanligvis i fem timer, som kan hjelpe deg med å klage. Du må klage innen tre uker. Du får vanligvis bli i Norge mens klagen din behandles, men ikke hvis UDI mener at søknaden din er åpenbart grunnløs.

Utlendingsnemnda (UNE)

Det er UNE som vurderer klagen din. UNE kan innkalle deg til møte eller be deg sende inn ekstra informasjon.

Hvis du får avslag, har du plikt til å reise tilbake til hjemlandet ditt

Du må da reise hjem innen den fristen politiet setter, vanligvis to uker. **Etter denne fristen har du ikke lovlig opphold i Norge.**

Hvis du får endelig avslag, det vil si at UNE opprettholder UDIs avslag om beskyttelse, kan du velge enten å returnere frivillig med International Organization for Migration (IOM), eller bli uttransportert av politiet (tvungen retur).

Frivillig retur med IOM

Norske myndigheter legger til rette for at du kan returnere frivillig til hjemlandet ditt. Frivillig retur betyr at du samarbeider om din egen hjemreise ved å søke det frivillige returprogrammet i Norge som heter Voluntary Assisted Return Programme (VARP).

VARP-programmet er et samarbeid mellom UDI og IOM som arrangerer hjemreisen din. Når du returnerer frivillig, er det den norske stat som betaler reisen.

Alle som ikke har oppholdstillatelse i Norge, kan søke om frivillig retur. Får du avslag på asylsøknaden din, har du begrenset tid til å forlate Norge. Dersom du ønsker å returnere frivillig, bør du sende en søknad til IOM kort tid etter at du har fått avslag på asylsøknaden din. Hvis søknaden din blir godkjent, vil IOM veilede deg og hjelpe deg med å skaffe reisedokumenter og bestille billetter. For å kunne reise med IOM må du ha gyldig pass eller annet reisedokument utstedt av myndighetene i hjemlandet ditt. Dersom du ikke har gyldig pass eller reisedokument, vil IOM kunne hjelpe deg med å søke om det fra din nærmeste ambassade/konsulat. IOM vil også assistere deg under reisen og ved ankomst til hjemlandet ditt, hvis du ønsker det.

Du kan få mer informasjon om frivillig retur og hjelp til utfylling av søknadsskjema fra asylmottaket ditt, UDI sine regionkontor eller IOM.

Tvungen retur

Hvis du etter endelig avslag ikke reiser hjem frivillig, vil du etter utreisefristen bli uttransportert av politiet.

Du må selv betale for uttransporteringen. Dersom du ikke har mulighet til å betale for flybilletten, vil staten dekke utgiftene, men du har plikt til å betale tilbake kostnadene. Hvis du ikke betaler for uttransporteringen, vil du kunne bli nektet visum og innreise til Norge og andre land i Europa senere.

Hvis du begår kriminelle handlinger

Hvis du begår kriminelle handlinger, behandles asylsøknaden din svært raskt, slik at du raskt kan sendes ut av Norge. Gjør du noe ulovlig, kan du også bli utvist fra Norge, noe som fører til at du senere ikke kan reise inn i Norge og de fleste andre europeiske landene.

6. VIKTIGE RÅD FOR ASYLINTERVJUET

- Fortell grundig og detaljert om hvorfor du måtte forlate hjemlandet ditt og hva du frykter ved retur.
- Fokuser på hva du selv har opplevd og hva som vil skje med deg dersom du må reise tilbake.
- Vær så presis som mulig.
- Hvis du har med barn under 18 år, fortell om deres situasjon og hva de har opplevd.

- Be intervjueren forklare hvis det er noe du ikke forstår.
- Hvis du har dokumenter som er relevante for asylsøknaden din, bør du ta dem med til intervjuet.
- Fortell sannheten. Oppgir du noe som ikke er riktig, kan det føre til at asylsøknaden din blir avslått. Da kan du også bli utvist fra Norge, noe som fører til at du senere ikke kan reise inn i Norge og de fleste andre europeiske landene.

Kvinnelige asylsøkere

Kvinner kan bli utsatt for andre former for forfølgelse enn menn. Dette kan det være vanskelig å snakke om, kanskje spesielt til menn. Hvis du ønsker, kan du få snakke med en kvinnelig ansatt fra NOAS. Gi beskjed til NOAS så snart som mulig etter at du har sett informasjonsfilmen.

Du kan også be om en kvinnelig intervjuer og kvinnelig tolk for intervjuet med UDI. Dette kan du gi beskjed om under samtalen med NOAS.

Kommer du med barn under 18 år?

Barnets situasjon er viktig i vurderingen av asylsøknaden. UDI ønsker både å finne ut om barnet har et eget asylgrunnlag, og hvordan barnet opplever livssituasjonen sin. Det er viktig at du forteller UDI om dette under asylintervjuet.

UDI gjennomfører samtaler med barn over 7 år. Det er viktig at barnet får fortelle med egne ord hva han/hun har opplevd. Noen ganger opplever barn problemer sterkere enn de voksne gjør. UDI har aldri samtaler med barn hvis barnet selv ikke ønsker det.

7. PLIKTER OG RETTIGHETER DU HAR SOM ASYLSØKER

Du har plikt til å samarbeide om å avklare din identitet

Det er viktig for norske myndigheter å vite hvem du er. Det er derfor viktig at du leverer inn dokumenter som kan bekrefte hvem du er. Dersom du er forfulgt av myndighetene i hjemlandet ditt, vil ikke norske myndigheter kreve at du kontakter dem for å skaffe identitetsdokumenter.

Hvis norske myndigheter tviler på identiteten din, risikerer du å:

- ikke bli trodd
- minske sjansen for å få oppholdstillatelse

- miste rettigheter du ellers ville ha hatt
- få begrenset oppholdstillatelse

Du har plikt til å gi riktige opplysninger

Som asylsøker må du forklare hvorfor du søker om beskyttelse. Derfor må du gjøre ditt beste for å samarbeide og legge frem nødvendig dokumentasjon.

Uansett hva du kan ha hørt av andre før du søkte om beskyttelse, er det viktig at du forklarer norske myndigheter den riktige bakgrunnen for asylsøknaden din. Det er straffbart å gi uriktige opplysninger. Det kan også føre til utvisning.

Du kan ha rett til å arbeide mens du er asylsøker

Du kan få arbeidstillatelse mens du venter på at asylsøknaden din blir behandlet, hvis du kan dokumentere identiteten din, og du ikke er i Dublin-prosedyren. Arbeidstillatelsen varer inntil seks måneder, men kan fornyes.

Du har rett til medisinsk behandling

Du har rett til nødvendig medisinsk behandling mens du venter på svar på asylsøknaden. For barn under 12 år er medisinsk behandling gratis. Alle i Norge må vanligvis betale en egenandel selv. Hvis du har behov for hjelp fra psykolog, kan du søke UDI om å få dekket utgiftene. Ta kontakt med de som jobber på mottaket for mer informasjon om dette. Dersom du har alvorlige helseproblemer, bør du opplyse UDI om det.

Du har anledning til å trekke asylsøknaden

Du kan på ethvert tidspunkt trekke asylsøknaden. Det kan da være mulig for deg å søke IOM om hjelp til å reise hjem.

8. TAUSHETSPLIKT

Politiet, UDI, UNE, tolken, advokaten, helsepersonell og NOAS har taushetsplikt. Det betyr at de ikke kan gi opplysninger om asylsøknaden din til myndighetene i hjemlandet ditt. De kan heller ikke fortelle hva du har sagt til personer som ikke arbeider med asylsøknaden din. Det er straffbart å bryte taushetsplikten. Du trenger derfor ikke være redd for å forklare grundig hvorfor du trenger beskyttelse.

ADRESSER

Politiets Utlendingsenhet

Politiet registrerer nyankomne asylsøkere.

Politiet uttransporterer også asylsøkere som ikke forlater Norge frivillig etter avslag.

Postadresse: Postboks 8102 Dep, 0032 Oslo

Besøksadresse: Christian Krohgs gate 32, Oslo

Tlf.: 22 34 24 00, faks: 22 34 24 80

e-post: pu@politiet.no

Utlendingsdirektoratet (UDI)

UDI er en statlig institusjon som blant annet behandler søknader om asyl, familiegjening, arbeid, visum og statsborgerskap. UDI har også ansvaret for asylmottak.

Postadresse: Postboks 8108 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Hausmanns gate. 21, Oslo

Tlf.: 23 35 16 00, faks: 23 35 15 01

Internett: www.udi.no, e-post: ots@udi.no

Internasjonal Organisasjon for Migrasjon (IOM)

Informasjon om assistert frivillig retur

Postadresse:

Postboks 8927 Youngstorget
0028 Oslo

Besøksadresse:

Storgata 10a, 2. etg, Oslo

Åpningstider:

Ukedager: 10:00 – 15:00

Helg: Stengt

Telefon: 23 10 53 20

Faks: 23 10 53 23

E –post: osloreturn@iom.int

Utlendingsnemnda (UNE)

UNE er et domstolliknende forvaltningsorgan for behandling av klager på avslag gitt av UDI.

Postadresse: Postboks 8165 Dep., 0034 Oslo

Besøksadresse: Stenersgata 1B/C, Oslo

Tlf.: 21 08 50 00, faks: 21 08 50 01

Internett: www.une.no, e-post: postmottak@une.no

Norges Røde Kors

Oppsporingstjenesten, bistår med å gjenopprette kontakten mellom familiemedlemmer som er kommet bort fra hverandre i forbindelse med krig, konflikt eller katastrofer.

Røde Kors gir ikke opplysninger om deg til UDI eller andre. Tjenesten er gratis.

Postadresse: Postboks 1 – Grønland, 0133 Oslo

Besøksadresse: Hausmanns gate 7

Tlf.: 22 05 40 00

tracing@redcross.no